

ruiter, grauwe franjepoot, rotgans, bergeend, lepelaar, blauwe reiger, groote burgemeester, scholekster, ransuil, nachtzwaluw, houtduif, velduil en steenuil. Vervolgens werd de door den heer v a n d e P e p p e l vervaardigde film vertoond van bolderende korhanen, *Lyrurus t. tetrrix* L., en van de havik, *Accipiter gentilis gallinarum* (Brehm). Onuitputtelijk geduld heeft hem in staat gesteld het geheele familieleven van de havik op de film vast te leggen. De vertooning viel dan ook zeer in de smaak.

Als toegift vertoonde de heer S t r i j b o s enkele uitstekend geslaagde vogelfilms, genomen in de Camargue, op de Farnes eilanden en op de Bass Rock. Te half zes sloot de voorzitter de vergadering.

De Secretaris, C. E y k m a n.

Literatuur

Prof. Dr. Franz Groebels, „Der Vogel in der Deutschen Landschaft”. Mit Berücksichtigung der Vogelwelt einiger Nachbargebiete. Eine Übersicht über die Verbreitung und Landschaftsgebundenheit der Deutschen Brutvögel. Verlag J. Neumann, Neudamm 1938. Prijs, gebrocheerd, Rmk. 3.80.

In zijn voorwoord zegt de schrijver, dat het (139 pagina's omvattende) werkje ontstaan is „uit de praktijk voor de praktijk” en dat het bedoeld is voor diegenen, die de vogels in de vrije natuur reeds behoorlijk kennen, en die zich nu vragen gaan stellen over de betrekkingen, verhoudingen en verbanden tusschen vogel en landschap.

Na een korte verhandeling over de soorten- en rassenvraag, gaat de schrijver allereerst de „verspreidingsbeweging” na van enkele vogelsoorten, en wel *a.* van het zuiden naar het noorden, *b.* van het oosten naar het westen, *c.* van het noorden naar het zuiden en *d.* van het westen naar het oosten. Daarna behandelt hij de verspreiding van eenige andere soorten van het „binnenland”, waarbij, onder verwijzing naar een publicatie van Snouckaert van 1904, het broeden van de wilde gans in Nederland wordt vermeld. Al hetgeen daarna over het verdwijnen dezer vogelsoort als nederlandsche broedvogel is gepubliceerd, schijnt Prof. Groebels dus onbekend te zijn.

In het 4e hoofdstuk, waarin het „binnendringen van broedvogelsoorten der zeekust in het binnenland” wordt besproken, wordt niet vermeld, dat o.a. bergeend, kleine bonte strandlooper, kluit en scholekster in Nederland eveneens (en wat laatstgenoemde soort betreft zelfs in zéér sterke mate) in het „binnenland” broeden.

In hoofdstuk 5 „Verspreiding der broedvogelsoorten van zeekusten en eilanden” valt op, dat van de „Westfriesische Inseln und Küste der Niederlande” (onder Westfriesland verstaan de Duitschers onze provincie Friesland), Ameland en Schouwen vrijwel en de overige zeeuwsche eilanden in het geheel niet worden genoemd.

In de volgende hoofdstukken worden behandeld: „Landschap en Vogelwereld”, waarin verschillende landschappen met de daarop voorkomende broedvogels afzonderlijk worden besproken. Zware en lichte gronden, droge en natte streken, klei en zand, hoog- en laagveen, stilstaande en stroomende wateren, diverse boschtypen, gebergten en laagland en ten slotte het „Cultuurlandschap” passeeren de revue, terwijl een zéér uitgebreide literatuur-

lijst het werkje besluit. Al met al een buitengewoon belangwekkend boek, dat, al zal iedere ingewijde, voor wat zijn eigen, hem bijzonder goed bekend gebied betreft, hier en daar wel kleine omissie's opmerken, een schat van wetenswaardigheden bevat.

Het heeft mij echter getroffen, dat Prof. Groebbels in 't geheel geen aandacht heeft gewijd aan de publicaties omtrent de vogelbevolking onzer drooggelegde gebieden in de Zuiderzee. Mij dunkt, dat ze hem buitengewoon veel belangstelling zouden moeten inboezemen. de Vries.

A. Menegaux (†), Les oiseaux de France, Vol. 4. Passereaux (tome II). 64 planches coloriées d'après les aquarelles de J. Eudes. 4 planches noires et 71 figures dans le texte. — Paul Lechevalier, Paris, 1939. Voor de bespreking der drie vorige deeltjes, zie dit tijdschr., 6, 1933, p. 38, 7, 1935, p. 134 en 11, 1938, p. 150. Thans worden behandeld Paridae, Sittidae, Certhiidae, Motacillidae, Alaudidae, Fringillidae, Sturnidae, Oriolidae en Corvidae en wel door Dr R. Didier („Associé du Muséum National d'Histoire Naturelle”). Helaas zijn ook in dit laatste deeltje de gekleurde platen even slecht en onnatuurlijk als in de voorafgaande drie. Het boekje besluit met een meer dan 100 pagina's omvattende index op alle vier deeltjes, met verwijzing naar de in Romeinse cijfers gepagineerde beschrijvingen (tot DCCXXXV!) en de 281 bijna alle gekleurde platen.

Zoals reeds eerder gezegd, kunnen wij noch de opzet noch de uitvoering van dit nieuwe franse vogelboek bewonderen. (t. K.).

„Valkenjacht” met den steenarend, *Aquila chrysaetos*; „Panorama” (1939), No. 5, p. 26. Rijk geïllustreerd artikel van twee blz.

Korte Mededeelingen van de Nederlandsch Indische Vereeniging tot natuurbescherming (1938), No. 4, p. 3. Opgave van de belangrijkste drie broedgebieden op Java van witte ibissen, zilverreigers, nimmerzatten, maraboes enz., welke thans beschermde en bewaakte broedgebieden zijn geworden.

De Nederlandsch Indische Jager (1938), p. 303. Mededeeling van het schieten in Bantam (Java) van de daar zeer zeldzaam voorkomende snip van Swinhoe, *Capella megala* en van de europeesche snip, *Capella gallinago*. Determinatie van het Museum te Buitenzorg.

United States Government Publications, Agriculture Department, Farmers' Bulletin 1783. Feeding wildlife in winter. Revised 1938, 21 pag., ill.

Includes need for winter feeding, upland game and other land birds, waterfowl, small mammals, big game and planning for the future.

Wild birds (Duck and Geese) Protection Bill. House of Lords Papers and bills. (Session 1938—39) 1½ d. To be purchased from H. M. Stationery office, London W.C. 2, York House, Kingsway.

Flight of Birds, Publication from Science Library, London (1937). Bibliography containing 624 references. No. 295.

Control of Bird pests. Idem (1936). 202 references.

The Effect of ovarian and testicular hormones on plumage. Idem (1937), No. 322, 57 references.

The Effect of hypo- and hyperthyroidism on the plumage of birds. Idem (1936), 73 references.

Committee on Bird Sanctuaries in Royal Parks (England). Report for 1937. H. M. Stationery Office, London, W.C. 2: York House, Kingsway, 7d.